

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

Kraków, 28 czerwca 2019 r.

Znak sprawy:
WP-X.431.16.2019

Pani

Agnieszka Zmarzlińska
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Nowym Targu

Zespół Kontrolny Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.), Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718) i upoważnienia do kontroli, znak: WP-X.0030.16.2019 z dnia 23 maja 2019 roku, wydanego z up. Wojewody Małopolskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Targu, ul. Kościuszki 8, 34-400 Nowy Targ.

Zakres kontroli obejmował ocenę realizacji przez Miasto Nowy Targ zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o analizę zastanej dokumentacji oraz wyjaśnienia Dyrektora Ośrodka Pani Agnieszki Zmarzlińskiej oraz Przewodniczącej Zespołu interdyscyplinarnego Pani Pauliny Chowaniec.

Ustalenia zawarte zostały w protokole, podpisanym przez Panią Dyrektora w dniu 13 czerwca 2019 r. Do treści protokołu nie wniosła Pani zastrzeżeń.

Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach 29-30 maja 2019 r. w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku.

W trakcie kontroli dokonano oceny sposobu realizacji poszczególnych zadań oraz jakości prowadzonej dokumentacji i stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości będące podstawą do wskazanych poniżej zaleceń i rekomendacji.

Działając na podstawie § 19 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718) oraz art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018, poz. 1508), w związku z art. 7 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, proszę o podjęcie działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości opisanych poniżej.

Procedura „Niebieskie karty”

W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie prowadzenia procedury Niebieskie Karty, niezgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245):

1. Stwierdzono, że we wszystkich analizowanych przypadkach skład grupy roboczej nie był zgodny z zapisem 9a. ust. 10 i ust. 14 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który stanowi: *„prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach”*. Do grup roboczych nie byli powoływani przedstawiciele oświaty w przypadku działań podejmowanych w rodzinach z małoletnimi dziećmi oraz przedstawiciele Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadku zaznaczenia na formularzu A Niebieskie Karty występującego w rodzinie problemu alkoholowego.

ZALECENIE Nr 1

Realizacja zapisów art. 9a ust. 10 i 14 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. tworzenie grup roboczych w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach – poprzez powoływanie do składu grupy roboczej przedstawicieli oświaty, w każdym przypadku pracy z rodziną, z małoletnimi dziećmi oraz przedstawiciele Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadku zaznaczenia na formularzu A Niebieskie Karty występującego w rodzinie problemu alkoholowego.

TERMIN REALIZACJI

Powyższe zalecenie należy zrealizować niezwłocznie od dnia otrzymania niniejszego zalecenia, w każdym przypadku powoływania grup roboczych do pracy z rodzinami, w których znajdowały się małoletnie dzieci oraz podejrzenie problemu alkoholowego.

2. W analizowanych aktach nie stwierdzono dokumentacji potwierdzającej opracowanie kompleksowej, wielozakresowej i interdyscyplinarnej diagnozy sytuacji i potrzeb osoby/rodziny uwiękanej w przemoc, o czym mowa w § 11 pkt 1, § 12, § 15 pkt 2 rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskie Karty, dotyczących diagnozy sytuacji rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem małoletnich dzieci, opracowywanej przez pracowników socjalnych, przedstawiciele komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przedstawiciele oświaty – w aspekcie występowania/potwierdzenia zjawiska przemocy w rodzinie.

Zapisy diagnostyczne (zwykle jednozdaniowe) znajdowały się w formularzach Niebieskiej Karty C, nie dawały one jednak pełnego obrazu sytuacji i problemu rodziny.

ZALECENIE Nr 2

Realizacja zapisów § 11 pkt 1, § 12, § 15 pkt 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” poprzez sporządzanie kompleksowej, interdyscyplinarnej diagnozy sytuacji i potrzeb osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem małoletnich dzieci w tych rodzinach, przez pracowników socjalnych oraz przedstawiciele komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i oświaty, obejmującej przynajmniej wszystkie obszary wymienione w formularzu Niebieskiej Karty C.

TERMIN REALIZACJI

Powyższe zalecenie należy zrealizować niezwłocznie od dnia otrzymania niniejszego zalecenia.

3. W większości kontrolowanych akt nie stwierdzono indywidualnych planów pomocy sporządzanych dla osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz ich rodzin, zawierających propozycje działań pomocowych, obejmujących ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz podmioty zaangażowane w działania grupy roboczej. Tylko w kilku analizowanych przypadkach (w teczkach, w których stwierdzono wypełnione formularze C Niebieskie Karty), zaznaczane były działania dla podmiotów zaangażowanych w prace grupy roboczej. W protokołach z posiedzeń grup roboczych zapisywane były działania dla członków grupy roboczej, natomiast w większości przypadków było to jedno działanie *monitorowanie sytuacji w rodzinie przez dzielnicowego i pracownika socjalnego* (efekty tych działań nie znalazły potwierdzenia w analizowanej dokumentacji).

W kontrolowanych aktach, nie stwierdzono także dokumentów potwierdzających przeprowadzanie weryfikacji i modyfikacji indywidualnych planów pomocy, w zależności od zmieniającej się sytuacji osoby/rodziny oraz podejmowanych (bądź nie) działań.

ZALECENIE Nr 3

Realizacja zapisów art. 9b ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz § 16 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskie Karty poprzez sporządzanie indywidualnych planów pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem planów pomocy dla małoletnich dzieci przebywających w rodzinach dotkniętych przemocą oraz zawierających propozycje działań pomocowych i obejmujących ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz podmioty zaangażowane w działania grupy roboczej.

Realizacja zapisu § 16 ust. 3 rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskie Karty poprzez dokonywanie niezbędnych zmian i modyfikacji planów pomocy, w taki sposób, aby w jak największym stopniu przyczynić się do poprawy jakości pomocy i wsparcia udzielanego osobom/rodzinom doświadczającym przemocy domowej, objętym pracami grupy roboczej.

TERMIN REALIZACJI

Powyższe zalecenie należy zrealizować niezwłocznie od dnia otrzymania niniejszego zalecenia.

4. We wszystkich analizowanych przypadkach rodzin, w których były małoletnie dzieci nie stwierdzono dokumentacji potwierdzającej konkretne działania skierowane do dzieci – do grup roboczych nie powoływano przedstawicieli oświaty, nie opracowywano diagnozy sytuacji dziecka/dzieci, planów pomocy z uwzględnieniem działań skierowanych do tych dzieci, również w aktach, w których wypełnione zostały formularze C Niebieskich Kart, nie zostały zakreślone działania w rubrykach przeznaczonych dla oświaty.

W kilku przypadkach analizowanej dokumentacji, w aktach znalazły się zaproszenia „na posiedzenia grupy roboczej” kierowane do przedstawicieli oświaty, natomiast nie we wszystkich aktach stwierdzono dokumentację potwierdzającą zarówno ich udział w grupie roboczej, jak i wyznaczanie dla przedstawicieli oświaty zadań, czy potwierdzenie efektów jakichkolwiek działań podejmowanych przez oświatę.

ZALECENIE Nr 4

Realizacja zapisu art. 9a ust. 14 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, dotyczącego powoływania grup roboczych w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach – poprzez powoływanie do składu grupy roboczej przedstawicieli oświaty, w każdym przypadku pracy z rodziną z małoletnimi dziećmi.

Realizacja przez przedstawicieli oświaty, powoływanych do grup roboczych, zapisów § 15 pkt 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, poprzez

diagnozowanie sytuacji i potrzeb osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, w tym w szczególności małoletnich dzieci w tych rodzinach objętych pomocą oraz wyznaczanie zadań dla oświaty w indywidualnych planach pomocy – zgodnie z § 16 ust. 2 ww. rozporządzenia.

TERMIN REALIZACJI

Powyższe zalecenie należy realizować, poprzez stosowanie ww. przepisów, od dnia otrzymania niniejszego zalecenia, w każdym przypadku rozpoczynania i podejmowania działań z rodzinami z małoletnimi dziećmi.

5. W większości analizowanej dokumentacji nie stwierdzono dokumentów potwierdzających prowadzenie monitoringu sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego, co jest niezgodne z zapisami art. 9b ust. 3 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który stanowi, cyt.: *„Do zadań grup roboczych należy w szczególności: (...) 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy”* oraz wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa rodziny, przeprowadzanych przez funkcjonariuszy Policji, co stanowi naruszenie zapisów § 13 ust. 6 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, który mówi, cyt.: *„W ramach procedury funkcjonariusz Policji: 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą”*.

ZALECENIE Nr 5

Dokumentowanie wszystkich podejmowanych działań i efektów tych działań, zgodnie z art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, w szczególności dotyczących realizacji zapisów art. 9b ust. 3 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy) oraz § 13 pkt 6 rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskie Karty dotyczącego *„składania systematycznych wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarnych lub grupę roboczą”*, sprawowanych przez funkcjonariuszy Policji.

TERMIN REALIZACJI

Powyższe zalecenie należy realizować, poprzez stosowanie ww. przepisów, od dnia otrzymania niniejszego zalecenia.

6. W większości analizowanej dokumentacji nie stwierdzono wypełnionych formularzy C i D Niebieskie Karty, sporządzanych odpowiednio dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą oraz osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc, co jest niezgodne z zapisami § 8 ust. 2 oraz ust. 6, Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, które opisują wprost sposób i tryb wypełniania formularzy C i D procedury Niebieskie Karty.

ZALECENIE Nr 6

Realizacja zapisów § 8 ust. 2 oraz ust. 6 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, poprzez wypełnianie wskazanych w rozporządzeniu formularzy zgodnie z zapisami ww. § 8 ust. 2: *na posiedzeniu członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz*

„Niebieska Karta – C” oraz ust. 6, który mówi: Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – D” w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

TERMIN REALIZACJI:

Powyższe zalecenie należy zrealizować niezwłocznie od dnia otrzymania niniejszego zalecenia, w każdym przypadku podejmowania działań z rodziną objętą procedurą „Niebieskie Karty”.

Monitoring realizacji zapisów Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020

Podczas kontroli stwierdzono także, że jednostka kontrolowana nie w pełni realizowała zadania wyszczególnione w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, a przypisane do realizacji samorządom gminnym. W związku z powyższym rekomenduje się podjęcie działań mających na celu:

- opracowanie i realizację programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych,
- opracowanie i realizację zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie,
- opracowania i realizacji programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Stwierdzone w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie nieprawidłowości oraz niepełna realizacja zapisów Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, mogą powodować problemy z zapewnieniem prawidłowej pomocy rodzinom/osobom zagrożonym przemocą, bądź uwikłanym w przemoc w rodzinie.

Zgodnie z § 19 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718), w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, koniecznym jest wskazanie osoby odpowiedzialnej za ich powstanie.

Jest Pani osobą odpowiedzialną za realizację, w Mieście Nowy Targ, zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a wobec tego osobą odpowiedzialną za ewentualne nieprawidłowości w ich realizacji.

Proszę o poinformowanie o sposobie realizacji powyższych zaleceń i rekomendacji w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Proszę również o poinformowanie w terminie 14 dni od zrealizowania poszczególnych zaleceń o ich wykonaniu, przesyłając uwierzytelnione kserokopie dokumentacji potwierdzającej realizację zaleceń.

Informuję, iż na podstawie art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, w związku z art. 7 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przysługuje Pani uprawnienie do złożenia zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie na gruncie art. 128 ust. 4 i 5 ustawy o pomocy społecznej Pan Burmistrz jest zobowiązany:

- 1) w przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń, do powiadomienia w terminie 30 dni o realizacji zaleceń, uwag i wniosków,
- 2) w przypadku uwzględnienia zastrzeżeń, do powiadomienia w terminie 30 dni o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Z up. Wojewody Małopolskiego

Jacek Kowalczyk
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Burmistrz Nowego Targu